

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань аграрної політики та земельних відносин

РІШЕННЯ

від 21 вересня 2017 року
Протокол № 60

**Про результати виїзного засідання Комітету Верховної Ради України
з питань аграрної політики та земельних відносин з питань:
«Проблеми ефективного розвитку сільськогосподарських
обслуговуючих кооперативів в Україні та шляхи їх вирішення»,
«Сучасний стан та перспективи розвитку садівництва
і переробки фруктів в Україні»**

Відповідно до плану роботи Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин на період роботи сьомої сесії Верховної Ради України восьмого скликання, затвердженого рішенням Комітету від 11 липня 2017 року (протокол № 58), 13 вересня 2017 року у селі Трибухівці Бучацького району Тернопільської області проведено виїзне засідання Комітету, на якому розглянуті та обговорені питання «Проблеми ефективного розвитку сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів в Україні та шляхи їх вирішення», «Сучасний стан та перспективи розвитку садівництва і переробки фруктів в Україні».

Участь у засіданні Комітету та обговоренні порушених питань прийняли народні депутати України – члени Комітету з питань аграрної політики та земельних відносин, Голова Тернопільської обласної державної адміністрації Барна С.С., Голова Тернопільської обласної ради Овчарук В.В., уповноважені представники Мінагрополітики, наукових установ, галузевих асоціацій, виробників плодово-ягідної продукції, фермерських господарств та сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів.

Учасники засідання відмітили, що єдиною перспективою в Україні для підвищення прибутковості малих форм господарювання на селі є розбудова та розвиток сільськогосподарської обслуговуючої кооперації.

За інформацією Мінагрополітики частка виробництва сільськогосподарської продукції особистими селянськими господарствами у загальному обсязі сільськогосподарського виробництва щороку становить не менше 45 %.

Також учасники заходу зазначили, що сільськогосподарській кооперації відводиться важлива роль, передусім, у вирішенні проблемних питань зайнятості сільського населення, поліпшення його соціального захисту та підвищення рівня життя на селі.

Разом з тим, учасники засідання констатували, що розвиток сільськогосподарської обслуговуючої кооперації в Україні відбувається повільними темпами.

Так, за інформацією Мінагрополітики згідно із оперативними даними структурних підрозділів агропромислового розвитку облдержадміністрацій із 1107 сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, зареєстрованих станом на 01.07.2017, реально здійснюють господарську діяльність лише 618 одиниць, або 55,8 %.

Учасники засідання відзначили, що основними проблемами, які стримують економічну активність сільськогосподарської кооперації в Україні є недостатність обсягів та механізмів надання державної підтримки сільськогосподарським обслуговуючим кооперативам, недосконале законодавче забезпечення їх діяльності, відсутність дієвих механізмів інвестиційного та кредитного забезпечення, погане матеріально-технічне оснащення, а також низький рівень розвитку інформаційно-консультаційної підтримки сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів.

Під час обговорення питання щодо сучасного стану та перспектив розвитку садівництва і переробки фруктів в Україні учасники засідання відмітили, що Україна має надзвичайно великий потенціал для вирощування плодово-ягідних культур, а також зазначили наступне.

За інформацією Мінагрополітики наявні обсяги виробництва плодово-ягідної продукції в Україні забезпечуються завдяки державній підтримці, що надавалась за рахунок коштів збору на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства, яка з 2000 року дозволила суб'єктам господарювання створити понад 50 тис. га інтенсивних плодово-ягідних насаджень, які в даний час є основою промислового виробництва цих продуктів харчування. Починаючи з 2009 року завдяки зазначеній державній підтримці виробниками були побудовані холодильники з регульованим газовим середовищем ємністю понад 50 тис. тонн. Це дозволило скоротити імпорт аналогічної продукції з-за кордону більш ніж на 60 % та забезпечує рівномірне надходження протягом року вітчизняної продукції на внутрішній ринок.

Анексія Автономної Республіки Крим Російською Федерацією та припинення державної підтримки у 2014 році (borg за бюджетною програмою 2801350 «Державна підтримка розвитку хмелярства, закладення молодих садів, виноградників та ягідників і нагляд за ними» станом на 01.01.2017 складає 231,8 млн. гривень) вкрай негативно вплинули на стан садівничої галузі України.

Так, згідно з даними Мінагрополітики за період з 2013 року до 2017 року по всіх категоріях господарств площа садів скоротилися з 253,2 тис. га до 224,4 тис. га, з яких майже 14 тис. га залишилися на території Криму.

Тенденція до щорічного зниження кількості площ плодово-ягідних насаджень в Україні спостерігається і сьогодні. Пов'язано це з тим, що для закладення 1 га багаторічних насаджень необхідно в рази більше фінансових ресурсів ніж для інших сільськогосподарських культур. Створення плодово-ягідних насаджень потребує тривалого періоду виключно вкладання фінансових ресурсів (до вступу в плодоношення), а термін окупності з моменту закладення можливий не раніше ніж на 5 рік для ягідних та кущових культур, на 10 рік для зерняткових і кісточкових культур та на 15 рік для горіхоплідних культур. Тому сільгоспвиробники здебільшого надають перевагу вирощуванню культур, які не потребують значних та довготривалих інвестицій.

На даний час обсяги вітчизняного виробництва фруктів складають близько 60 % від потреби для забезпечення науково обґрунтованих норм споживання плодів і ягід.

Проте, з урахуванням втрати українськими виробниками російського ринку та відсутністю його заміни, недостатніх обсягів виробничих потужностей для перероблення продукції та низької купівельної спроможності значної частини населення сьогодні спостерігаються проблеми з реалізацією плодів зерняткових культур. При цьому, як в Україні, так і за її межами, існує значний попит на такі ягідні культури як лохина, малина, ожина, жимолость тощо.

Оскільки зазначені культури експортуються за межі України переважно в замороженому вигляді, учасники заходу зазначили, що для створення потужного експортного потенціалу,крім їх закладення, доцільно створити потужності з їх заморожування.

Також виступаючі наголошували на одному із важливих аспектів розвитку садівництва – приведенні вимог нормативно-правових актів у сфері плодово-ягідного розсадництва у відповідність до європейського законодавства. Як зазначалось, головною проблемою галузі розсадництва багаторічних рослин на сьогодні є те, що вона змушені функціонувати відповідно до Закону України «Про насіння і садивний матеріал», норми якого, як при його розробленні, так і при внесенні змін до нього, напрацьовувалися для рослин, які розмножуються генеративним шляхом (зернових культур), без урахування вимог галузі, яка займається розмноженням сільськогосподарських рослин вегетативним способом (плодові, ягідні, горіхоплідні культури, виноград, хміль).

Зважаючи на вищезазначені фактори, учасники засідання наголосили, що для створення нових насаджень плодово-ягідних культур необхідно забезпечити стабільну державну, фінансову підтримку, що дозволить забезпечити внутрішні потреби та збільшити експортний потенціал галузі. Також учасники заходу зазначили, що вагомою державною підтримкою для садівничої галузі буде стимулювання розвитку переробної галузі.

Крім того, учасники засідання відмітили, що кожні 1000 га промислових багаторічних насаджень забезпечать створення від 500 до 800 робочих місць, безпосередньо задіяних на технологічних операціях з вирощування даних культур, та збільшення фінансових надходжень до

місцевих і державного бюджетів, а також позитивно вплинути на розвиток інфраструктури сільської місцевості і стимулювання розвитку суміжних виробництв.

Враховуючи зазначене, з метою розвитку сільськогосподарської обслуговуючої кооперації та створення ефективних умов зайнятості сільського населення, розвитку галузі садівництва і переробки в Україні, за результатами обговорення Комітет **вирішив**:

1. Підтримати висловлені під час обговорення пропозиції учасників засідання Комітету щодо необхідності:

- збільшення видатків на 2018 рік для фінансування розвитку хмелярства, закладення молодих садів, виноградників та ягідників;

- передбачення у Державному бюджеті України на 2018 рік окремої бюджетної програми щодо підтримки фермерських господарств та сільськогосподарських кооперативів;

- передбачення у бюджеті Мінагрополітики на 2018 рік надання підтримки фермерським господарствам та сільськогосподарським кооперативам через Український державний фонд підтримки фермерських господарств і його регіональні відділення на безповоротній основі за бюджетною програмою «Фінансова підтримка фермерських господарств» і на поворотній основі за бюджетною програмою «Надання кредитів фермерським господарствам».

2. Розглянути на одному з найближчих засідань Комітету з питань аграрної політики та земельних відносин наступні проекти Законів України:

- «Про сільськогосподарську кооперацію», реєстр. № 6527 від 31.05.2017, поданий народними депутатами України Лабазюком С.П., Бакуменком О.Б., Галасюком В.В., Кулінічем О.І., Кучером М.І., Давиденком В.М. та іншими;

- «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо становлення і розвитку сільськогосподарської кооперації та її державної підтримки», реєстр. № 6527-1 від 20.06.2017, поданий народними депутатами України Тимошенко Ю.В., Івченком В.Є.

3. За результатами розгляду законопроектів, зазначених у пункті 2 цього рішення, звернутись до Голови Верховної Ради України Парубія А.В. з пропозицією щодо включення їх до розкладу пленарних засідань Верховної Ради України.

Заступник Голови Комітету

О. БАКУМЕНКО